הבן בחיי האב נמי לא ליקני

 ל) ב"ב קכט., כ) ב"ק פח:
ב"ב קלו., ג) [ב"ק שם ב"ב
שם], ד) [שם: שבת קלה:
גיטין מו:], כ) לקמן מב. מונוה כו.. ו) ועירוביו עו פה: סוטה כו., ד) [עירובין עו. פה. כתובות נו. פג: פד. ב"מ נה: זבחים קא.], ד) [צ"ל תניא ועי׳ תוספות חולין פו: ד"ה תנן וכן העתיקו תוס' בכורות מט. ד"ה מת וכו' את הסוגיא דהכה בזה"ל החם חנים רשב"ג לקמן פ: נדה מד: ותוספתא לקומן כי מיז (מי קמים קלו., י) [בשבת איתא שרביא], י) [בשבת איתא שרביא], י) [בשבת היתה שוכים], כ) [ב"ב קכט.], () [וע"ע היטב תוס' ב"ק פח: ד"ה באושא ותוס' כתובות נ. ד"ה הבעל ותוס׳ ב"ב קלו: ד"ה ר"יו. מ) עי' בהרא"ש. ג) ועי מוס׳ לקמן קכא. ד״ה ולא סיא], ש [פ״ד ה״ו], סיא], ש [פ״ד ה״ו], ע) וברש"י שלפנינו שם איחא בתוך ועי׳ היטב תוס׳ בכורות

נינהו ור"ל אמר לעולם לא קנה ההוא

דירושה דאמרינן להאי הוה מתנה ולהאי ירושה עד שיאמר כו' דתיקו

לשון מתנה אתרוייהו: לאחר מותו.

שכתב מהיום ולחחר מיתה וחין לחב

בהן אלא אכילת פירות בחייו: מכר

האב מכורין. לאכול הלוקח פירות

כל ימי חיי האב שוכה בוכות שהיה

לו לזה בהן: ומת הבן בחיי האב רבי

יוחגן אמר לא קנה לוקח. אפילו

לכשימות האב דקנין פירות שהיה לו

לאב בנכסים הללו כקנין הגוף דמי

ואין מכירת הבן מכירה ומתניתין

דקתני אין ללוקח בהן כלום עד שימות

האב הא כשימות האב יש לו התם

דמית האב בחיי הבן ונתקיימה המתנה

ומה מכר ראשון לשני כל זכות שתבא

לידו אבל מת הבן לא בא זכות לידו:

תנה משום ר"ה לו'. ר' חליעור פליג

אסיפא דמתני׳ וקאי אאין הולד של

קיימא יקיים וקאמר איהו אע"פ שאין

הולד של קיימא קנסינן ליה דיוליא

(א) בגט משום דנכנס לספק איסור

אשת אח ואע"ג דהשתא איגלאי

מילתא דייבום מעליא הואי ומיהו

בגט בלא חלילה סגי: דבר אחד.

דר"מ נמי קנים את הנושא מעוברת

חברו ומינקת חברו כי לגרשה. אשה

שמת בעלה והיא מעוברת או מניקה

אסורה להנשא עד עשרים וארבעה

חדש שכן תינוק יונק: ולכשיגיע זמנו

לכנום. לסוף כ"ל חדש יכנום: בחיסור

חשת חת. כלומר שהיקל להכנס

לספק אשת אח שיש לו בנים דדלמא

הוי ולד של קיימא הלכך קנסינן ליה:

אלא [משום] דרבנן. דמעוברת חברו

מדרבנן היא וקא מזלזלי בה ומשום

הכי קנסוהו דלא ליתי אחרינא למיעבד

הכי: אבל הכא. יבמה מעוברת

דאורייתא היא ובדילי מינה ולא בעי

למיקנסיה להאי אטו אחריני: ולדברי

חכמים. דאמרי לכשיגיע זמנו לכנום

יכנוס מיהו עד שיגיע הזמן יוליא בגט

באוכמא

ולא סגי ליה בהפרשה בעלמא: דקתני יוליא. וחכמים אומרים יוליא:

התם תנן וכו'. משום דקבעי למבעי הכא מאי: כל ששהה שלשים

יום. משנולד חי שלשים יום: באדם אין נפל. להכי נקט באדם דתני

סיפא ובבהמה ח' ימים: אינו נפל. ופוטר את אמו מן החלילה:

ספיקה הוה. וחוללת ולה מתייבמת. ודוקה הי מספקה לן הי כלו לו

חדשיו אי לא אבל אי קים לן דכלו לו חדשיו תנן במסכת נדה (דף

מג:) תינוק בן יומו פוטר מן הייבוס: מס בסוך שלשים. בן היבמה

ונתקדשה לשוק בחזקת שפטורה משום בנה: אם אשת ישראל היא. אם זה שקדשה ישראל הוא שאם תחלוץ מן היבם לאחר

קדושין לא תיאסר על בעלה חולנת: ואם זה שקדשה כהן

באורתא

תוספות ישנים

מט. ד"ה לאחר],

וי"ם דרבי יוחנן יליף מהתם דכקנין הגוף דמי. ואינו נראה דא"כ היכא פליג ריש לקיש עליה הא הוא ודאי לא פליג אתקנת אושא לכן נראה כדפרישים: יוציא בננו. ניתה כזפריטית דביא בגט. פ״ה דקנסינן ליה אבל חליצה לא צריך וחימה דהא פסקינן הלכה כריש לקיש דאמר ביאת מעוברת לא שמה ביאה וא"כ גם חלינה (לא) נריך שהביאה גם מוכנה ללא הועילה שום לא פטרה דלא הועילה שום דבר. לכן ל"ל יוציא בגט וחלילה עמו. ועי"ל יוליא בגט . אחר ביאה ראשונה ואע"ג למתר ביתה למשונה המע ל דאשתו גמורה היא קנסינן לה כדפ״ה: הא לא שהה ספיקא הוא. ומיירי דלא קים לן שלא כלו לו חדשיו. דאי קים לן אפיי בן יום א' פוטר מיבום אלא פליגי בסתם [וולדות] דלרבנן הלך אחר רוב נשים דולד מעליא ילדן: ב) והא דמליגי הכא ר"ג ורבנו בחרחי לפסיגי הכנו רייג ורכק בנונה פליגי. פליגי בספק אם כלו לו חדשיו אם לא. דר"ג סבר דספק הוא כי לא שהה ורבנן סברי דולד מעליא הוא. גם פליגי בשידענו בבירור שלא כלו לו חדשיו דר"ג חבר אינו נפל כיון ששהה שלשים יום באדם ורבנן סברי דנפל הוי כיון שלא כלו לו חדשיו אע"ג לשהה והכי משמע דפליגי בתרתי מדקאמר כל ששהה משמע דפליגי רבנו במילתא דכל ששהה דקאמר ר"ג אינו נפל ואינהו קאמרי ואינו) [דהוי] נפל בשידענו דלא כלו לו לא פליגי כי אם בלא שהה היה לו לומר אם שהה וכו' אבל מדתנא כל ששהה ודאי

מוסף רש"י (המשך) היו ראויין לבא לידי הבן, אלא יחזרו לשאר יורשי האב, ומיהו אם לא מכרן הבן בחיי האב היה מודה ר' יוחנן שאף על פי שמת הבן ואחר כך מת האב אפילו הכי יורשי הבן יורשין את מתנתו ולא יורשי האב, אבל גבי מכירה הרי סילק נפשו משנות מכירה ונת לא שהיו קנוין לאב לפירות (ב"ק שם), כקנין הגוף דמי. קנין פירות שיש לו לאנ כאילו הגוף פירות שיש לו לאנ כאילו הגוף קנוי לו דמי ולא היה הבן ול למכור אלא על מנת דאת לידיה, וכיון דלא אתו לידיה לא קני לוקח, ומיהו אם לא מכרן הבן ולא סילק נפשו מהם ומת הבן בחיי האב, לכשימות האב

בתרוויהו פליגי:

תני הכן כחיי האב, לכשימות האב יירש כן הכן את זכות אכיו שהיה לו כקרקע (ושב"ם ב"ב שם), ואם נשא יוציא ולא יחזיר עולמית. קנסא קנסוהו רכנן ייע קי אכן את הנת חפר שהיה ש פקוקם (ושב ב בשט). אוצה בשא ייצרא הא יוויד פוצמיה, קומה קומה (פומה בת). ולכשרגנע זמנה למה כייד חודש ללדת החלד (שם), יותר משל תורה. יותר מהם שעתה פוה לדכרים (ובחים קא.). כל ששהא באדם ל' יום. שחיה שלשים יום (קקםן פּי). אינו נפל. ולפילו לל כלו לו חדשי עיבור, דלתריען (ובחים קא.). כל ששהא באדם ל' יום. שחיה שלשים יום (קקםן פּי). אינו נפל. ולפילו לל כלו לו חדשי עיבור, דלתריען ינדורים אה). בל ששוא באום ל מיני ושם, מהים הלד, בתוך לי. ללדמו ולא היה לאכיו כל וא או שיכול, דמתיק לשבעה נגמרה צורמו ואשתהי עד שמיני (שם). מה. הולד, בתוך לי. ללדמו ולא היה לאכיו כן אלא היא ואולד לאחר מימת אביו ועל ידו היו פוטרין אמו מן החלילה אם היה כר קיימא, ועמדה ונהקדשה. לאחר זמן לפי שפטרה שאינה זקוקה לינם (שבת קדו.). אם אשת ישראל היא. אם אינו כהן זה שנתקדשה לו ומותר בחלוצה, חולצה. מן הספק ואחר כך מנשא, ואם אשת כדון היא. שאם מחלוץ מהא אסורה לו סמכינן אדרכנן ואמרינן לאו נפל הוא ואינה חולצת (שם).

לעולם לא קנה כו'. לא אמתניתין פליג אלא התם ביש נוחלין י פליגי ואמר דיש לקיש לעולם לא קנה כו'. אע"ג דרגא גופיה קאמר ביש נוחלין (ב"ב דף קל.) דהלכה כרבי יוחנן בן ברוקה מ"מ נפקא מינה דהלכה כר"ל לענין (ג' אחר שאין ראוי ליורשו: אמוראי בדיוקא דמתני׳ דכי אתא רבין אמר ירש פלוני שדה פלוני ותנתן שדה פלוני לפלוני רבי יוחנן אמר קנה אפילו האי דירושה דמדחדכר לשון מתנה בהאי שטר לואה לחד מינייהו כולהו נמי מתנה ורבי יוחנן אמר לא קנה לוקח. וח״ת לרבי יוחנן אפי׳ לא מת

> אואמר ר"ל לעולם לא קנה עד שיאמר פלוני ופלוני ירשו שדה פלונית ופלונית שנתתים להם במתנה וירשום ואידך דתנן ייהכותב כל נכסיו לבנו לאחר מותו האב אינו יכול למכור מפני שנתנן לבן והבן אינו יכול למכור מפני שהן ברשות האב ימכר האב מכורין עד שימות הוא מכר הבן אין ללוקח כלום עד שימות האב יואיתמר מכר הבן בחיי האב ומת הבן בחיי האב ר' יוחנן אמר לא קנה לוקח וריש לקיש אמר יקנה לוקח ר' יוחנן אמר לא קנה לוקח יקנין פירות כקנין הגוף דמי ור"ל אמר קנה לוקח הקנין פירות לאו כקנין הגוף דמי: אין הולד של קיימא כו': תנא משום רבי אליעזר אמרו יוציא בגם אמר רבא ר' מאיר ור' אליעזר אמרו דבר אחד רבי אליעזר הא דאמרן ר"מ דתניא סילא ישא אדם מעוברת חבירו ומינקת חבירו ואם נשא יוציא ולא יחזיר עולמית דברי ר' מאיר וחכמים אומרים ייוציא ולכשיגיע זמנו לכנום יכנום א"ל אביי ממאי דלמא לא היא עד כאן לא קאמר ר' אליעזר הכא אלא משום דקפגע באיסור אשת אח דאורייתא אבל התם דרבנן כרבנן סבירא ליה אי נמי עד כאן לא קאמר רבי מאיר התם אלא משום דרבנן יוחכמים עשו חיזוק לדבריהם יותר משל תורה אבל הכא מדאורייתא מפרש פרשי מינה אמר רבא ולדברי חכמים ייוציאה בגם אמר מר זומרא דיקא נמי דקתני יוציא ולא קתני יפריש ש"מ א"ל רב אשי לרב הושעיא בריה דרב אידי ∘התם יתנן יו רשב"ג אומר יכל ששהא באדם ל' יום אינו נפל הא לא שהא ספיקא הוי ואיתמר שמת בתוך ל' יום ועמדה ונתקדשה רבינא משמיה דרבא אמר אם אשת ישראל היא חולצת פואם אשת כהן היא אינה חולצת רב ימשרשיא משמיה דרבא אמר אחת זו ואחת זו חולצת אמר ליה רבינא לרב משרשיא

דהוי כמו (ב"מ טו.) מה שאירש מאבא מכור לך כיון דאלים קנין פירות כקנין הגוף וי"ל דלגבי הכי לא אלים קנין פירות לבטל לגמרי קנין הגוף דבן וכיון דלבסוף אתיא שדה לידי דבן חשיב מכר: כברן פירות כקנין הגוף דמי. מה שהתקינו צאושא דאשה שמכרה בנכסי מלוג בחיי בעלה ומתה דהבעל מוליא מיד הלקוחות לרבי יוחנן לא אינטריך אי וכן משמע בהחובל (ב"ק דף פח: ושם) דמסיק תקנת אושא לר"ל א"נ קנין הגוף דאשה עדיף שאין לבעל פירות אלא מכחה ועוד דאין לבעל פירות אלא בתקנתא דרבנן וה"ר יעקב דאורליינ"ש תירץ דאינטריך תקנתא דאושא להיכא דכתב לה דין ודברים אין לי בפירות נכסייך: תיזוכן לדבריהם יותר משל תורה. וההיא דהוהב (ב"מ נה:) גבי חמשה חומשין דלה עשו אלה כשל תורה משום דלא אינטריך לחיזוק והכא גבי איסורא הוא דקנים ר"מ אבל גבי ממונא כגון כתובה לא עשו חיזוק אפי׳ כשל תורה דקאמר ר״מ בפ׳ אע״פ וכתובות נו: ושם) כל המתנה על מה שכתוב בתורה תנאו בטל הא בדרבנן תנאו קיים וקלת תימה אי רבנן דהכא היינו ר' יהודה הא סבירא ליה גבי כתובה דעשו חיזוק לדבריהם יותר משל תורה וי"ל דבמילתא דשכיחא עבדו חיזוק אבל הכא מילתא דלא שכיחה היה שישה הדם מעוברת חברו ומינקת חברו: ולא קתני יפריש. והא דתני בסוטה בפ׳ ארוסה (דף כד. ושם) גבי מעוברת חברו ומינחת חברו יכול הוא להפרישה ולהחזירה לאחר זמן לשון הפרשה משמע הכי ומשמע הכי אבל יוציא לא משמע אלא בגט א"נ התם שקינא לה ונסתרה לא חיישינן שיבא עליה כיון דאסירא ליה

> שקידש מינקת חברו שלא להצריך גט אלא הפרשה בעלמא ש (אפילו לרבי מאיר) כיון דבלאו הכי אסורה ליה דכלה בלא ברכה אסורה לבעלה כנדה ודוקא בנשא הוא דאמר הכא דבעיא גיטא אע"ג דבקדש חוך ג' וברח אי לאו דערוקיה מסתייה היה לריך ליתן גט במעוברת ומינקת חבירו לא החמירו ואין נראה דמאי חומרא דכלה בלא ברכה ממינקת חבירו דתרוייהו מדרבנן (ד) וקלת היה מדקדק ר"י מהא דתניא התם (כתובות דף ם.) מינקת שמת בעלה הרי זו לא תארם ולא תנשא ואם כשאירם לריך ליתן גט לא איצטריך תו למימר לא תנשא ומיהו י"ס דגרסי לא תנשא ולא תארס ואיכא למימר דזו אף זו קתני ואפילו גרסינן לא תארס ולא תנשא מצי למימר דנקט ולא תנשא משום רבי יהודה דאפילו לינשא שרי בתר י"ח חדש ובשאלתות דרבי אחאי בפרשה וירא וסימו יג) כתוב גבי מעוברת ומינקת חברו דהיכא דעבר וקדים מפקיע

מדאורייתא ולא בעיא גט והר"ר יוסף

מאורליינ"ש הורה מטעם זה באחד

הוא. שאם תחלוך תיאסר עליו אינה חוללת וסמכינן אולד: לה בגט מיניה ואפילו אי הוה כהן מפסדינן לה מיניה: הא לא שהא ספיקא הויא. ב) לא כמו שפי׳ הקונטרס דבפיהק ומח ולד איירי דבהא אפילו רבנן מודו בפיהק ומת דנפל הוא אלא כשנפל מן הגג או אכלו ארי איירי כדאמר בס"פ ר' אליעזר דמילה (שבת דף קלו. ושם) והתם פסקינן כרשב"ג וא"ת ואמאי לא אזלינן בתר רוב נשים דולד מעליא ילדן ואר"י דחיישינן למיעוט מלוי כזה כמו במים שאין להם סוף (לקמן קכה.) דאשתו אסורה וגוסס 0 שאין מעידים עליו להשיא אשתו אע"ג דשמא התם משום ערוה החמירו מ"מ כיון דמיעוט של נפלים מלוי מחמירים ביה ומחמירים נמי שלא לאכול בהמה חוך ח' ימים כדאמרינן בס"פ ר' אליעור דמילה (ג"ו שם) ומיהו לענין אבילות לא החמירו שיש להקל באבלות כדאמר בפ׳ יש בכור (בכורות מט.) הכל מודים לענין אבלות שאין מתאבלים דאמר שמואל הלכה כדברי המיקל באבל והא דתנן במסכת שמחות ₪ הספקות אוננים ומתאבלים עליהם נראה דבספק בן ט' לראשון או ז' לאחרון איירי דגנאי הדבר שלא ימאבלו לא זה ולא זה מאחר שודאי קרוב לאחד: מדת בתוך שדשים יום בו'. נראה דהכי גרסי׳ ולא כרש״י ש דגרים בפ' ר"א דמילה (שבת קלו. ושם) מת בסוף שלשים יום כיון דבפרק יש בכור (בסורות מט. ושם) אמרינן דיום ל' כשלפניו מה לי ביום שלשים מה לי תוך שלשים ולמה ליה למינקט ביום שלשים טפי ומיהו בה"ג כתב דביום שלשים אפי׳ פיהק ומת לרבנן לא הוי נפל דדוקא תוך שלשים הוא דאמר בשבת (ג"ז שם) פיהק ומת לד"ה מת הוא משמע דגרסינן הכא מת ביום שלשים דאי לאו הכי מנין היה להם חילוק זה ועוד יש מקיים גירסא זאת אפילו בנפל מן הגג או אכלו ארי וביום שלשים דוקא סמכי ארבנן ושמא לענין אבילות נמי חשיב בר קיימא:

יב א מיי פ"ו מהלכות נחלות הלכה ו סמג עשין נו טוש"ע ח"מ סי' רפא

מעיף ו: הלכה יג ממג עשין כב מלכה יג ממג עשין כב טוש"ע שם סי רנו מעיף א: יד ג מיי׳ שם טוש״ע שם

סעיף ג: סעיף ב: או דה מייי שם טוש"ע שם

שו ד ה מיי שם טוטייע שם סעיף ה: מז ר מיי פי"א מהלי גירושין הלכה כה סמג עשין נ טוש"ע אה"ע סי יג סעיף

יו ז ח מיי שם הלכה כח טוש"ע שם סעי' יב: יח ט מיי' פ"א מהלכות מילה הלי יג (ופכ"ה מהלי שבח) ופ״א מהלי יבום הלכה ה ופ״ב מהלי רולח הלכה ו ופ״א מהלי אבל הלכי ו סמג עשין נא ועשין מד"ס ב טוש"ע י"ד סי שת סעי ל וסי שעג סעי ד וסי שעה סעיף ו וטוש"ע אה"ע סימן

קנו סעיף ד: קני פ״ב מהלכות יבום וחליצה הלכה כא סמג מסד סעי' ז:

גליון הש"ם

גמ' התם תגן. עיין בכאר שבע פ"א דהוריות סימן לו: שם ואם אשת כהן היא אינה חולצת. עיין לעיל כד ע"א תד"ה וספק חלונה:

הגהות הב"ח

(h) רש"י ד"ה תנא וכו' דיוליא צגט. נ"ב ס"א כדי שלא יחזירנה עולמית: שלא יוואונה עולבויוו: (ב) ד"ה דבר אחד וכו' חבירו לגרשה. נ"ב ס"א ולא יחזירנה עולמית: (ג) תום' לייה ולמר וכו׳ לענין אדם ד"ה ולמר וכו׳ לענין אדם אחר שלין רלוי ליורשו: (ד) ד"ה ולל קמני וכו׳ ל) יות וכנו קעפי וכר דמרוייהו מדרכנן. ועוד הביא ר' יוסף ראיה מההיא דפ׳ אע״פ דף ס׳ ע״ב מאריסיה דאביי שהתיר לו ליארס בתוך . כ״ד חודש ושוב חזר בו ומנעו מלישאנה ולא מצינו שהצריכו ליתן גט וגם זו אינה ראיה דיש לומר שהצריכו ליתן גט ולפי שאותה שמועה לא איירי בגט לא הזכירו וקלת היה מדקדק ר"י:

תום' חד מקמאי

י איתמר מת בתוך שלשים יום או ביום ל' ועמדה ונתקדשה אמר רבינא משמיה דרבא אם אשת ישראל חולצת ושריא לבעלה דכיון דאיכא רבנז דפליגי עליה דרשב"ג יבנן ופליגי עליוו וושב ג (קאי) [דאמרי דהוי] ולד מעלי׳ אע״ג דלא שהא גבי אשת כהן עבדינן (לחומרא) [לקולא] כרבנן. ודוקא בנפל מן הגג או אכלו ארי אבל פיהק ומת אף אשת כהן חולצת ואסרינן לה אגברא דקי"ל בפר"א דמילה

מוסף רש"י

הכותב כל נכסיו לבנו. הוא **הדין לאחר** (רשב"ם ב"ב קלו.). לאחר מותו. מהיום ולחחר מותו, שהגוף קנוי לבן מהיום אלא שהאב אוכל הפירות עד יום מותו (ב"ק פח:). האב אינו יכול למכור. לחתר הגוף והפירות לגמרי מפני

שכתובין לבן, הגוף מעכשי ופירות לאחר מיחה (השב"ם ב"ב שם), והבן אינו יכול למכור. לגמרי כחיי האב, מפני שהן ברשות האב. לאכול פירות, אלא בין שניהן יכולין למכרן לגמרי מעכשיו, שהאב ימכור פירות והבן ימכור הגוף (שם). מכר האב מכורין עד שימות. לוקח אוכל פירות עד שימות האב וכשימות האב הולך הבן ומוניא מיד הלקוחות (ב"ק פה:) סחמא מכורין לפירוסיהן לנוקח עד שימות האב, אכל לכשימות האב יטול הבן גם גוף גם פירות, או הוא או הבא מכחו, לא שנא מת האב במיי הבן ולא שנא מת הבן בחיי האב, שהפירות מכר האב אבל הגוף קנוי לגמרי לבן משעה שכתב לו האב וכשמת הבן ואמ"כ האב ויש לו במים לאומו הבן הן יורשין את כתו (רשב"ם ב"ב שם). מכר הבן. בחיי האב, אין ללוקח. פירות עד שימות האב. שהרי הוא ככן, אכל כשימות האב יש לו מיהת ללוקח גוף ופירות (שם). ר' יוחגן אמר לא קנה לוקח. אפילו לכשימות האב אחר כך, שמעולם לא